

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування «Фінансовий та
страховий менеджмент»
(назва магістерської програми)

на тему: «Управління витратами за видами діяльності на
підприємстві»
(назва теми)

Виконавець:

студент фінансово-економічного
факультету

Попов Максим Олександрович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Лапiна Iрина Сергiївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Стан виробництва на сьогодні характеризується його ефективністю, мірою використання досягнень науково-технічного прогресу, місцем і роллю працівника у виробничих процесах. Обмеження ресурсів і досягнення запланованої ефективності потребують постійного порівняння витрат і отриманих результатів.

Однак, без введення системи економічної відповідальності на підприємстві в цілому, зокрема, без створення системи управління витратами, неможливо підвищити ефективність і рентабельність виробництва та розміри одержуваного прибутку.

Управління витратами, з метою формування їх оптимальної структури та зниженням їх величини (за умови збереження якості продукції, що випускається), дозволяє знизити ціни на продукцію. Це, за інших рівних умов, дає підприємству можливість зберегти або навіть зміцнити свої позиції на ринку.

Організація ефективного управління витратами з метою їх оптимізації, підвищення конкурентоспроможності продукції та, в кінцевому рахунку, отримання прибутку і забезпечення стійкого фінансового стану є пріоритетним напрямком діяльності підприємств.

Управління витратами – це невід'ємна частина короткострокової політики підприємства, спрямованої на забезпечення поточної діяльності необхідними ресурсами і безперебійності здійснення виробничо-господарської діяльності.

Система обліку витрат на випуск продукції за елементами та статтями витрат організується на кожному підприємстві по-різному. У будь-яких умовах та при будь-яких особливостях вона залежить від вибору об'єктів обліку витрат і об'єктів калькулювання.

Обґрунтована номенклатура об'єктів калькулювання є неодмінною умовою достовірності калькуляцій, що забезпечує необхідну інформацію про собівартість продуктів і визначає структуру калькуляційного обліку.

В сучасних економічних умовах, коли підприємства отримали свободу дій, тема кваліфікаційної роботи є актуальною, бо управління витратами дозволяє

спрогнозувати виконання плану, виявити фактори, що впливають на приріст прибутку, визначити невикористані резерви і оцінити можливості зниження собівартості продукції, що в кінцевому підсумку забезпечить ефективність роботи підприємства і підвищить його конкурентоспроможність.

Мета дослідження – вивчення існуючих теорій та методик управління витратами на підприємстві, отримання практичних навичок з аналізу витрат підприємств на прикладі ТОВ «Гелека-М» та розробка рекомендацій щодо їх вдосконалення для найбільш раціонального використання ресурсів.

Завдання дослідження. Для досягнення зазначеної мети сформовано ряд завдань:

1. Визначення економічної сутності витрат, їх класифікації та значення в діяльності підприємств;
2. Розгляд та характеристика методів калькулювання та економічних розрахунків витрат;
3. Проведення аналізу існуючих теорій управління витратами підприємства;
4. Надання економічної характеристики діяльності ТОВ «Гелека-М»;
5. Проведення аналізу витрат підприємства в цілому та в розрізі окремих статей калькуляції;
6. Оцінка переваг та недоліків існуючої системи управління витратами підприємства;
7. Розробка пропозицій щодо вдосконалення існуючої системи управління витратами підприємства.

Об'єкт дослідження – економічні процеси пов'язані із управлінням витратами ТОВ «Гелека-М».

Предмет дослідження – економічні відносини, що виникають в процесі управління витратами ТОВ «Гелека-М».

Методи дослідження. При виконанні кваліфікаційної роботи були використані наступні методи проведення дослідження: абстрактно-логічний

(теоретичні узагальнення і формування висновків), монографічний (глибоке вивчення та аналіз методики управління витратами на підприємстві), економіко-математичний (здійснення аналізу і оцінки актуального стану підприємства та системи управління витратами), метод динаміки та структури, графічний метод та експериментальний (розробка стратегічних напрямів управління витратами на перспективу).

Інформаційна база дослідження кваліфікаційної роботи – це базові положення з економічної теорії та теорії фінансів, спеціальна література та наукові статті з проблем практики удосконалення управління витратами підприємств, нормативні документи та офіційна фінансова звітність підприємства.

Результати дослідження, що викладено в кваліфікаційній роботі рекомендовано використовувати підприємству ТОВ «Гелека-М» для удосконалення системи управління витратами на підприємстві.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (79 найменувань) та 20-х додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 140 сторінок., містить 26 таблиць та 11 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи управління витратами на підприємстві»** розглянуто економічний зміст та класифікацію витрат, етапи управління витратами, види економічних розрахунків витрат та методи калькулювання витрат.

У другому розділі **«Оцінка управління витратами на підприємстві»** проаналізовано показники, що характеризують фінансово-економічну діяльність суб'єкта господарювання, здійснено аналіз ефективності використання оборотного капіталу підприємства, проаналізовано показники фінансового стану та фінансової стійкості, проаналізовано прямі та непрямі витрати ТОВ «Гелека-М»

У третьому розділі **«Шляхи удосконалення управління витратами»** запропоновано модель багатofакторного аналізу регресії для прогнозування виручки підприємства на 2017 рік та визначено шляхи удосконалення системи управління витратами на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Дана кваліфікаційна робота присвячена дослідженню теоретичних основ управління витратами підприємства та їх практичного застосування на основі аналізу матеріалів ТОВ «Гелека-М».

Розглянута в кваліфікаційній роботі проблема дозволяє зробити висновок, що фактор витрат не тільки важливий, але і багато в чому є визначальним у стратегії фірми та її гнучкості в умовах ринкової економіки. Адже на сьогоднішньому етапі економічного розвитку одним з найголовніших інструментів підприємства в конкурентній боротьбі стає ефективне, доцільне і цілеспрямоване управління витратами на підприємстві. Оцінка ролі управління витратами господарського суб'єкта в нашій країні змінюється в сторону визнання їх ключового значення в забезпеченні ефективного розвитку підприємства. Грамотна політика щодо витрат, їх вірна калькуляція, своєчасна звітність і правильний розподіл коштів може мати вагомий вплив на позиції підприємства на ринку.

В процесі управління витратами підприємства застосовують різноманітні методи, що достатньо відрізняються за своїм змістом, за своїми цілями і особливостями застосування. Для успішної виробничої діяльності підприємства є дуже важливою правильна організація планування та обліку витрат, що забезпечує дієвий контроль за ефективністю використання на підприємстві матеріально-технічних, матеріально-сировинних, трудових, фінансових, нематеріальних та інших видів ресурсів.

При вивченні сутності, механізму формування та обґрунтування заходів щодо управління витратами підприємства було розглянуто їх класифікацію. При цьому основними ознаками є поділ витрат за видами діяльності (витрати операційної діяльності; витрати фінансової діяльності; витрати інвестиційної діяльності; інші витрати звичайної діяльності;); за віднесенням на собівартість (прямі витрати та непрямі витрати); за економічними елементами (матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати).

Дослідження і виявлення особливостей впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на процес виробництва дозволили узагальнити організаційно-економічні умови зниження витрат на нього.

У ринковому середовищі підприємства ефективність діяльності оцінюють за кінцевим результатом. Тому в якості основних умов зниження витрат виробництва, на яких сфокусована увага, є внутрігосподарські організаційно-управлінські та фінансові, що конкретизовані у вигляді основних задач, які першочергово необхідно вирішувати з метою зниження витрат виробництва, а саме:

- вдосконалення інформаційного забезпечення процесу виробництва;
- оптимізація витрат на окремі статті калькуляції;
- вдосконалення механізму управління витратами;

На поточні витрати підприємства впливають ряд факторів зовнішнього характеру (кон'юнктура споживчого ринку, стан економіки країни в цілому, механізм державного регулювання сільськогосподарської діяльності та ін.) та внутрішнього характеру (стан і ефективність використання основних фондів та трудових ресурсів, структура капіталу, швидкість оборотності товарів). Знання факторів, що впливають на розмір і склад витрат дає змогу управляти цими витратами, тобто корегувати їх збільшення, зменшення, визначати резерви зниження витрат, що є складовим елементом системи управління витратами підприємства.

Система управління витратами на підприємстві проаналізована на прикладі ТОВ «Гелека-М». В результаті аналізу основних техніко-економічних показників діяльності підприємства за 2014 – 2016 роки, можна зробити висновок про те, що підприємство є ліквідним, воно спроможне погашати свої поточні зобов'язання вчасно і в повному обсязі. Для підтримки ліквідності на належному рівні підприємство має достатній обсяг грошових коштів та інших ліквідних активів, які, в разі потреби, можна перетворити в готівку і використати для погашення зобов'язань. Про ефективне

використання основних виробничих фондів підприємства свідчить зростання показників фондівдачі та фондоозброєності на підприємстві.

Аналіз показників рентабельності свідчить про те, що ТОВ «Гелека-М» ефективно веде господарську діяльність підприємства в цілому і є платоспроможним підприємством.

В результаті аналізу системи управління витратами було сформовано механізм цієї системи, який полягає в наступному: організація обліку витрат відповідно до сучасних систем управління витратами та створення відповідної інформаційної бази. Це необхідно для того, щоб правильно та вчасно зреагувати на зміни витрат на підприємстві і відповідно до цього прийняти необхідні рішення. Проведення нормування витрат. Це робиться для того, щоб визначити граничні розміри окремих видів витрат. Аналіз витрат. Це дасть змогу підприємству оцінити стан своїх витрат, а також оцінити ступінь раціоналізації здійснених витрат.

В ході проведеного дослідження системи управління витратами ТОВ «Гелека-М» було запропоновано заходи, що удосконалюють управління витратами на підприємстві, та ведуть до отримання економічного ефекту.

Для ТОВ «Гелека-М» можна запропонувати наступні заходи щодо оптимізації витрат: застосування єдиної системи калькулювання витрат на всіх стадіях життєвого циклу продукції і групування їх для більш оперативної оцінки можливості зниження; чітке виділення витрат на управління, підготовку і оновлення процесу виробництва; впровадження методу кост-кілінг для максимального зниження витрат в найкоротші терміни і без шкоди для діяльності підприємства.

Для підприємства було запропоновано оптимізацію витрат шляхом перегляду і впровадження більш ефективного механізму управління витратами на персонал. Алгоритм впровадження запропоновано у третьому розділі кваліфікаційної роботи.

Придбання, налагодження та використання систем сонячної електростанції є основною можливістю ТОВ «Гелека-М» знизити рівень

витрат на виробництво. Вже на першому році використання, після виплат кредиту на придбання, економія на оплаті електроенергії складе 1710302,39 гривень.

Використання та впровадження запропонованих заходів дасть змогу підприємству оптимізувати витрати і, відповідно, збільшити дохід.

АНОТАЦІЯ

Попов М.О. «Управління витратами за видами діяльності на підприємстві»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою професійного спрямування «Фінансовий та страховий менеджмент» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти щодо сутності та класифікації витрат, етапів управління витратами, видів економічних розрахунків витрат та методів калькулювання витрат.

Проаналізовано фінансово-економічну діяльність підприємства, здійснено аналіз ефективності використання оборотного капіталу підприємства, проаналізовано показники фінансової стійкості та фінансового стану підприємства та проаналізовано прямі та непрямі витрати ТОВ «Гелека-М».

Запропоновано заходи удосконалення механізму фінансового менеджменту на досліджуваному підприємстві, зокрема проведено багатофакторний аналіз регресії і визначено шляхи удосконалення системи управління витратами на підприємстві.

Ключові слова: витрати, управління витратами, система управління витратами, прямі витрати, непрямі витрати, калькуляція витрат.

ANNOTATION

Popov M. «Cost management by type of enterprise activity»

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty «Finance, Banking and Insurance» under the master's program «Financial management of real and insurance business». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2018.

The work deals with the theoretical aspects of the essence and classification of cost, stages of cost management, types of economic calculations of cost and methods of cost calculation.

The financial-economic activity of the enterprise is analyzed, the analysis of efficiency of use of working capital of the enterprise is carried out, indicators of financial stability and financial condition of the enterprise are analyzed and direct and indirect cost of LLC "Helek-M" are analyzed.

The measures of improvement of the financial management mechanism on the investigated enterprise are proposed, in particular, a multivariate analysis of regression has been carried out and ways of improving the system of cost management at the enterprise have been determined.

Keywords: costs, cost management, cost management system, direct costs, indirect costs, costing.